No. 139. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk NIEUWS- BLAD,

Woensdag 13 Junij.

Frankrijk.

PARIJS, den 10den Junij.

Reeds vroeg heden morgen heerschte er in de hoofdstad eene groote drukte ter oorzake van de aangekondigde wapenschouwing door den Koning over de nationale garde. De gouverneur der Invaliden, maarschalk *Moncey*, had reeds gisteren avond van den oorlogsminister het bevel bekomen, om tijdens de wapenschouwing bij tusschenpoozen het kanon te doen lossen, iets dat bij eene dergelijke gelegenheid nog niet heeft plaats gehad. Ten vijf ure in den morgen werd het generaal appel door de straten geslagen, ten blijke dat de revue voortgang had; ten acht ure begonnen de nationale garden zich op de aangewezene plaatsen te verzamelen. De linietroepen waren op de kade d'Orsay en op de esplanade van de Tuilerien geschaard, waar ook de artillerie en kavallerie stonden. De policie had overal waar de Koning passeren moest groote voorzorg-maatregelen genomen; de bewoners van de huizen op de esplanade van het gebouw der Invaliden uitkomende, zijn onder anderen uitgenoodigd geworden om de gordijnen en jalousien op te halen en open te doen. De Koning heeft ten tien ure de Tuilerien verlaten en is begonnen de gelederen langs te rijden, overal met een talrijk gejuich begroet wordende. Tot bij het vertrek van den post, toen de troepen op het plein van *Lodewijk XV* begonnen te defileren, was er nog niets verontrustends of ongeregelds voorgevallen.

— De algemeene debatten over de gevraagde credieten ten behoeve der Afrikaansche bezittingen zijn gisteren bij de kamer van afgevaardigden gesloten geworden. Na den afloop der woordenwisseling tusschen den heer *Mauguin* en den minister van binnenlandsche zaken, werden de artikelen achtervolgelijk aangenomen, en eindelijk de geheele voordragt met 209 tegen 94 stemmen. Een der meest belangrijke artikelen in deze wet, die welke de autorisatie verleent, om de vermindering die er in het effectief van het leger in Frankrijk, door het onderhouden van 50,000 man in Afrika, moet ontstaan, weder aan te vullen, is zonder bezwaar doorgegaan, schoon het in den loop der discussie veel tegenstand had ondervonden. Men zal derhalve nu eene aanzienlijke magt in de Afrikaansche bezittingen kunnen onderhouden, zonder dat de militaire magt in Frankrijk daardoor verzwakt wordt. Bij het tegenwoordig ontwerp nu wordt eene som van 16,671,408 fr. toegestaan voor de vermeerdering van de legermagt in Afrika; voorts eene som van anderhalf millioen fr. voor den aanleg van militaire werken in het regentschap, en eindelijk vier millioen voor de oprigting van een legioen militaire kolonisten, die zich op den landbouw toeleggen en tevens met de verdediging van het land belast zijn.

Bij de discussie over het ontwerp van eergisteren, toen de heer *Berryer* het ministerie over deszelfs gedragingen met betrekking tot de zaken van Algiers, met zijne gewone welsprekendheid en nadruk, aanviel, meenen sommigen te hebben opgemerkt, dat de heer *Molé* zich in eenen geest uitliet als had het bestuur der restauratie zich jegens Engeland verbonden om Algiers te verlaten. Eene dergelijke onvoorzigtige uitlating in den mond van den eersten minister, meent men dat ligtelijk tot nieuwe moeijelijkheden, tot interpellatien in het britsch parlement, en vervolgens tot nieuwe vertoogen van de zijde van het engelsch kabinet, zouden kunnen leiden. Een der zich legitimistisch voordoende bladen laat zich daarover heden uit en verzekert dat de restauratie zich jegens Engeland tot niets verbonden had. Op het oogenblik van de expeditie van Algiers hadden er wel zeer levendige conferentien tusschen onzen gezant *de Laval* en lord *Aberdeen* plaats gehad, maar toen tot dezelve eenmaal besloten was, had zoowel de gezant als de prins *de Polignac* in zijne correspondentie, aan den britschen minister verklaard, dat Frankrijk over Algiers in deszelfs belang zou beschikken, en was in den raad besloten tot de bezetting van het veroverde gedeelte en tot invoering van het koloniaal stelsel, om zich van de bezetting duurzaam te verzekeren.

— Aan de verwerping van het voorstel tot vermindering van de renten in de kamer der pairs, valt, na het rapport van den graaf *Roy*, bijna niet meer te twijfelen. De conversie kan alzoo dit jaar als onuitvoerbaar aangemerkt worden. De vraag blijft echter, of de kamer der gedeputeerden in het volgende jaar niet zal terugkomen op deze zaak, die men eenmaal er voor is gaan houden als door het algemeen verlangd wordende. Het rapport van den heer *Roy*, ofschoon men verwachtte dat het tegen den maatregel zou zijn, heeft vooral nog al opziens gebaard, uit hoofde van den stelligen toon, waarin daarbij zelfs het beginsel der [illegible] wordt aangetast, en voorts uit hoofde van de ronde verklaring, dat de afgevaardigden hunne magt zijn te buiten gegaan, [illegible] die van het gouvernement hebben aangematigd, door over de geschiktheid van het tijdstip te beslissen.

— De dagbladen van de noordelijke departementen vermelden insgelijks dat men aldaar eerstdaags het bezoek van den hertog *van Orleans* verwacht.

— De commissie voor den spoorweg van Parijs naar [illegible] heeft zich thans met het bestuur verstaan over de vaststelling van de tarieven op den weg en de zijtakken, waaromtrent nog verscheidene moeijelijkheden bestonden.

— Volgens een der dagbladen, is het geld nooit overvloediger en de handelsgesteldheid gunstiger geweest dan thans. De fransche bank had meer dan 300 millioen aan specien in hare kelders en voor 100 millioen handels-effecten in portefeuille.

— Men wil hier tijdingen uit de Vereenigde Staten hebben, volgens welke het Mexicaansch bewind wel in de betaling der schadeloosstelling bewilligde, maar de verder gevorderde vergoeding weigerde. Het Mexicaansch congres beraadslaagde over de noodzakelijkheid om de Franschen het verblijf in de republiek te ontzeggen. De dagteekening dezer berigten wordt intusschen niet opgegeven.

— Uit Toulon schrijft men, dat er sedert de geschillen met Mexico eene groote drukte in die haven heerscht. Een tweetal vaartuigen, de *Badine* en de *Petit-Houars*, waren vertrokken om zich bij het blokkade-eskader te voegen; een paar andere schepen, *l'Indienne* en *la Perle*, zouden volgen.

— Volgens de jongste tijdingen uit Algiers, had *Abd-el-Kader* zich naar de grenzen van Marokko begeven, om er eene zamenkomst met den keizer en den gezant van den grooten heer te hebben.

— Berigten uit Madrid tot den 3den Junij luiden, dat een gedaan voorstel in de kamer van gedeputeerden, om slechts de helft der tienden aan het gouvernement toe te staan, verworpen was; door deze stemming meende men dat de uitslag van het geheel ontwerp nagenoeg was verzekerd.

De gewone Madridsche correspondentie tot den [illegible] bevestigt de inneming van Ciudad-Real door den karlistischen chef *Palillos* niet. Het scheen evenwel dat er voor de poorten der stad een voor de constitutionelen ongelukkig gevecht was voorgevallen; het Madridsch gouvernement had dan ook aan den generaal *Narvaez*, die over omtrent 8000 man beschikken kan, bevolen om met den meesten spoed in la Mancha te trekken en de karlistische benden van daar te verdrijven.

De nieuwe fransche gezant hertog *van Fezensac*, had een lang onderhoud gehad met den president van den raad, de heer *d'Ofalia*.

— Van de grenzen van Navarre wordt van den 5den Junij geschreven, dat de generaals *Espartero* en *Guergue* elkander over de uitwisseling van 800 gevangenen hadden verstaan.

Don *Carlos* bevond zich den 4den te Tolosa; *Espartero*, den 2den te Lodosa; *Leon*, aan de zijde van Sos; *Garcia* te Estella; *Guergue* op twee mijlen afstands van *Leon*; de beide laatsten observeerden elkander.

— Heden, uit hoofde van den zondag, geene fondsnotering.

Duitschland.

FRANKFORT, den 9den Junij.

Den 7den dezer is Z. M. de koning van Hanover in zijne residentie teruggekeerd.

— De heer *Salomon von Rothschild* is van hier naar Parijs vertrokken; en wordt van daar weder in deze stad verwacht, om verder volgens naar Weenen terug te keeren.

— Uit Stuttgart schrijft men van den 7den dezer, dat Z. M. de koning van Wurtemberg den vorigen avond uit [illegible] aldaar was teruggekeerd. De Princessen, Hoogstdeszelfs dochters, waren te Weimar gebleven en zouden daar eenige dagen vertoeven.

— In een brief uit Zürich van den 3den dezer geeft men de hoop te kennen dat de inwendige vrede van het zwitsersche eedgenootschap, ter zake van de gebeurtenissen in Schwijz, geen gevaar zou loopen van gestoord te worden, ofschoon de raadsraadgevers van beide partijen het hartelijk wenschten. Algemeen werd in alle kantons het gevoelen gedeeld, dat het voorzittend kanton zich te ernstig voorkomen gegeven had aan zijne tusschenkomst in de bedoelde gebeurtenissen, hetgeen dit kanton zelf reeds scheen te gevoelen, daar het de eischen om eenen buitengewonen dagsatzung had afgeslagen, en de zaak tot den gewonen landdag wilde laten rusten. Vechtpartijen ter gelegenheid van landelijke vergaderingen waren in de geschiedenis der zwitsersche [illegible] geene ongewone verschijnselen, en om deze reden [illegible] proclameren, de regering van een kanton in het [illegible]

regelen geheel en al voorbij te gaan, dit mogt ongepast worden geheeten. Hetgeen het voorzittend kanton had moeten doen, was eene nieuwe kantonnale vergadering in Schwijz bijeenroepen, de wet in het kanton doen eerbiedigen en voorzorgen nemen dat de werkzaamheden der vergadering niet opnieuw door ongeregelden afgebroken wierden.

— Uit Rome schrijft men, dat monsignore *Viale*, die reeds verscheidene belangrijke missiën voor den H. Stoel volbragt heeft, en voor een zeer kundig man gehouden wordt, door de pauselijke regering naar München zou worden gezonden, om voorloopig de nonciatuur aldaar waar te nemen. Onzeker was het, of monsignore *Mercy d'Argenteau* daar wel weder terug zoude komen. — Men vleide zich te Rome met een bezoek van den keizer van Oostenrijk, en van verscheidene hooge personaadjen, na den afloop der krooningsplegtigheid te Milaan.

— De *Allgemeine Augsburger Zeitung* deelt thans het slot der tusschen de twee Hermesiaansche hoogleeraren en den H. Stoel gevoerde briefwisseling mede. Onder dagteekening van den 4den april verklaarden de heeren *Braun* en *Elvenich*, in antwoord op den gisteren medegedeelden brief van den kardinaal-staatssecretaris, dat hunne meening omtrent de billijking van den inhoud van het aan Z. H. overgelegde, hunne leerstellingen bevattende, werk gegrond was op deze twee omstandigheden: namelijk, ten eerste, dat hun was te kennen gegeven dat de toestemming tot den druk van hetzelve hun om uitwendige redenen geweigerd moest worden, en ten anderen dat de Apostolische Stoel, steeds gewoon om dwalenden te regt te wijzen, geene dwalingen in hun werk had aangestipt. Voorts laten de hoogleeraren zich uit tegen de beschuldigingen, die sedert jaren tegen de aanhangers der leer van *Hermes* zijn ingebragt, beschuldigingen die den H. Stoel niet onbekend konden zijn en even smartelijk als ongegrond waren; en treden zij in breedvoerige ontwikkelingen om den blaam van rationalismus, naturalismus, scepticismus, mysticismus, en andere ketterij, die men hen aanwreef, van zich af te werpen.

Twee dagen daarna, ontvingen zij een antwoord van den kardinaal-staats-secretaris, waarin deze zegt, dat « dewijl het hier eene zaak van het allerhoogste gewigt, de zuiverheid des geloofs, gold, hij openhartig met hen spreken wilde, en hun verklaren, dat uit hunnen jongsten brief maar al te zeer bleek, dat zij wezenlijk op een dwaalspoor waren. Hij verwijst hun voorts weder naar zijnen op last van Z. H. geschreven brief van den 5den Augustus, aan welken geene dubbelzinnige uitlegging gegeven kon worden. Daar zij intusschen loochenden, dat hunne leer geene van de dwalingen bevattede, die door den H. Stoel in de leer van *Hermes* veroordeeld waren, en weigerden om zich aan het oordeel van Z. H. omtrent de genoemde leer te onderwerpen en eenvoudig te veroordeelen wat door den Stoel van *Petrus* veroordeeld werd, – zoo hadden zij niet alleen den H. Vader zwaar beleedigd, maar was het ook nutteloos om, verder over dit onderwerp te redekavelen; » zoo was de zaak geëindigd en hoopte men dat de dwalingen mede een einde genomen hadden.” » Het geschrift – zegt de kardinaal verder – dat gij mij toegezonden hebt [de verzameling hunner grondstellingen] heb ik niet slechts niet gelezen, maar niet eens opengeslagen; als bijlage gaat hetzelve hierbij terug. Er blijft mij niets anders over, dan God te smeeken, dat hij uw gemoed met het licht zijner genade bestrale, opdat gij erkennen moogt, dat het rijk Gods in de eenvoudigheid des geloofs bestaat, niet in de twistingen des verstands; en dat hij u, naar zijne barmhartigheid, den geest van ootmoed schenke, opdat gij uw verstand onderwerpen zoudt aan de gehoorzaamheid in Christus, op dat gij niet als zoodanig als diegenen, die heen en weêr worden geslingerd, en bij elken windslag van geloofsmeeningen veranderen; opdat gij geen welgevallen moogt hebben in u zelven, en zoo doende, door tweedragt, de eenheid van Christus kerk zoude verbreken.”

Na de ontvangst van dezen brief, hebben de hoogleeraren geene pogingen meer aangewend om mondeling of schriftelijk het doel hunner komst te bereiken, en hebben zij terstond de pauselijke hoofdstad verlaten.

— De russische generaal, gouverneur van Bessarabie en Nieuw-Rusland, graaf *Woronzoff*, is van zijne reis te Odessa teruggekeerd.

Nederlanden.

BREDA, den 12den Junij

Door Z. M. zijn benoemd: tot lid der kommissie van liquidatie der voormalige weeskamer van Gouda, de wethouder aldaar *J. W. Blanken*; tot secretaris der stad Brielle, de advokaat *de Rouville*, aldaar.

— Adjudant bij den luitenant-generaal *Fermaaer* is eervol ontslagen de kapitein à la suite van de 10de afdeeling infanterie, *E. Ochsner*, welke bij de 2de afdeeling is ingedeeld; in die betrekking is bij gemelden luitenant-generaal benoemd, de kapitein van het algemeen depôt der landmagt no. 35, *J. C. A. de Roo van Alderwerelt*.

— Tot tweeden luitenant bij het wapen der artillerie in de Oostindiën is benoemd, de wachtmeester titulair van het korps rijdende artillerie *H. F. Mörbotter*.

— De te kennen gegeven verwachting, dat Z. M. de aan Hoogstdezelve gedane aanvrage om octrooi tot het binnen Amsterdam brengen van het Vechtwater, door middel van onaansluitbare buizen, verleenen zoude, is verwezenlijkt geworden. Men verneemt dat dat octrooi, voor vijftien jaren is verleend geworden aan den heer *J. F. Eckhart*, rijks ambtenaar op wachtgeld.

— Ingevolge een besluit der regering, zijn de ministers-residenten van vreemde mogendheden bij ons hof, met betrekking tot de schadeloosstelling voor 's rijks belastingen, gelijk gesteld met de ministers plenipotentiarissen en extraordinaris-envoyés.

— Men schrijft uit 's Gravenhage: » Alles doet vooruitzien dat Nederland, even als in deszelfs luisterrijke tijden, op eene zijner waardige wijze, door den voormaligen gouverneur van Neerlands Indie, bij de kroning van H. M. de Koningin van Engeland zal vertegenwoordigd worden. Naar men verneemt, zijn dezer dagen, onder meer andere, twee zeer prachtige rijtuigen en zestien paarden van het schoonste ras, als ook een aantal bedienden van Z. Exc. naar Londen vertrokken. Vóór de afreis des gezants, die binnen een paar dagen zal plaats hebben, zal er bij Z. Exc. den gouverneur van Zuid-Holland, baron *van der Duyn van Maasdam*, een diner van 75 couverts gegeven worden, waarop, behalve de baron *van de Capellen*, ook de edellieden, die tot de ambassade zullen behooren, genoodigd zijn.”

— HH. DD. de prins en prinses *von Schwarzenberg* zijn, met het luisterrijk gevolg met hetwelk zij door deze vesting gepasseerd zijn, te Amsterdam aangekomen.

— In de vorige week zijn te Kampen aangekomen zestien belgische deserteurs, bestemd voor het depôt van het korps jagers van *Cleerens*.

Omtrent het genomen besluit om de rustende burgerwacht te Brussel weder onder de wapenen te roepen, behelzen de meeste brusselsche bladen thans een artikel, waarin gezegd wordt, dat de militaire autoriteit, willende voorkomen dat het garnizoen, gelijk tijdens de laatste oproeren, niet uitgeput raakte van vermoeijenis door de dienst, zoowel des daags als des nachts, bij nieuwe volksbewegingen, aan de hoofden van het stedelijk bestuur had kenbaar gemaakt, dat het garnizoen in dergelijke omstandigheden moeijelijk aan al de vereischten kon voldoen, en hetzelve derhalve niet kon instaan voor de wanorden die konden plaats hebben, zoo het te zeer afgematte garnizoen de openbare rust overal niet meer handhaven kon. Na deze kennisgeving, had de burgemeester, om ook zijne verantwoordelijkheid te dekken, tot de oproeping der burgerwachten besloten. Te Brussel schijnt overigens nog veel ongerustheid onder de gemoederen te heerschen. Men had het gerucht verspreid, dat het garnizoen stond vermeerderd te worden; zelfs *l'Indépendant* had gemeld dat een drietal eskadrons lansiers uit Mechelen zouden komen; doch zulks is later weder tegengesproken geworden.

— De *Courrier de la Meuse* vermeldt, dat aan den graaf *d'Oultremont de Wegemont* den gezantschapspost te Rome is opgedragen. Dit blad wist echter nog niet, of de graaf de benoeming aangenomen had.

— Verleden Zondag zijn op het station te Mechelen elfhonderd rijtuigen, char-à-bancs en wagens gepasseerd; het getal der reizigers werd op 33,000 begroot.

— De belgische bladen melden uit Londen, dat de gezant *van de Weijer* de dochter van den bankier *Bates*, tot het huis van *Baring* behoorende, met een vermogen van 300,000 ponden sterling gaat huwen.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (11 *Junij*) waren genoteerd: Belg. 101¾; O. Met. 106½; Sp. Ardoin 21⅜, ½; Difered. 6; Nap. r. 95⅞; Rom. L. 102; Certif. te Antw. 101; Braz. 80. — Wissel op Amst. ⅛ pCt. v. pap. en kont., op Rott. ⅛ pCt. v. pap.

Ter Londensche beurs van laatstleden Zaturdag waren genoteerd: 3 pCt. gec. 95¼; Ned. W. S. 2½ pCt. 55¼; dito 5 pCt. 100⅞; Sp. met coupon 21⅞; Port. 24¼; Braz. 79½; Mex. 25¼; Col. 27⅜.

De Minister van Justitie, als daartoe door Zijne Majesteit den Koning gemagtigd, kondigt bij deze aan, dat de Hooge Raad der *Nederlanden* op heden, in naam des Konings, door hem is geinstalleerd, en deszelfs voorloopige werkzaamheden van heden af een aanvang hebben genomen.

'S GRAVENHAGE, den Eersten Junij achttienhonderd acht en dertig.

De Minister voornoemd,
VAN MAANEN.

*** Heden overleed alhier, na eene langdurige ziekte, mijn dierbare Echtgenoot, de Hoog-Edel Achtbare Heer JAN CAREL VAN NAERSSEN, oud Burgemeester en thans Wethouder dezer Stad, in den ouderdom van ruim 73 jaren.

BREDA,
7 Junij 1838.

E. B. BRUYNINGA,
Wed. VAN NAERSSEN.

*** In den afgeloopen nacht werd, mijne zeer geliefde Echtgenoote, HENRIETTE JACOBA DE KRUYFF, in den ouderdom van 43 jaren en 8 maanden, aan mij en onze zeven Kinderen door den dood ontrukt.

J. BOSSCHA.

BREDA, den 9 Junij 1838.

Te BREDA, bij BROESE EN COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers